

ԷՕՄԷՐ ԽԱՅԵԱՄԻ ՔԱՌԵԱԿՆԵՐԸ

Ի

Քանի որ գալս ինձի չեղաւ օրն առաջին,
Եւ անփափաք մեկնիլս արդէն սահմանուած է,
Ելի՛ր ու մէջքդ լաւ պնդէ՛, ո՛վ նրքակազմ մատուտակ,
Ջի աշխարհիս թշուառութիւնը գիշերի մէջ պիտի ընկղմեմ:

ԻԱ

Ուայեմ որ իմաստութեան վրանը կը կարէր,
Յաւի քուրան ինկաւ յանկարծ ու աշխեցաւ.
Բախտին մկրտան իր կեանքին չուանը խղեց.
Յոյսի միջնորդը երգի մը փոխարէն զանի ծախեց:

ԻԲ

Ճղնախուցը, մետրէսէն ու վանքն ու սինակովը
Կը զանաւորն Ղժոխքէ զարհուրածնե, ն ու Արքայութիւն փնտոողները.
Ան որ Աստուծոյ զազանիքներուն տեղեակ է,
Այդցեղ սերմ հոգեռոյն խորը չցանեց ընաւ:

ԻԳ

Եթէ զարնան հղանակին՝ հուրիակեալ կակ մը
Դաւարիքի մը հզրը՝ դաւաթ մը լեցուն գիշեր տայ ինձի,
— Թէպէտ ամենուն խօսքս կոչտ թուի, —
Շունէն ցած ըլլամ եթէ այլ եւս արքայութեան անունը տամ:

ԻԴ

Քիտցի՛ր որ հողիէք պիտի զատուիս,
Աստուծոյ զազանիքներուն քողին ետին պիտի երթաս.
Ուրա՛խ եղի՛ր, չեա գիտեր թէ աւրկէ եկար.
Քիշի՛ն՝ անուշ ըրէ, չեա գիտեր թէ ո՛ւր պիտի երթաս:

ԻԵ

Հողիս ըսաւ ինձի, ներչնչեալ գիտութեան ըզձանք քւնիմ.
Կրթուէ՛ աս այն՝ եթէ ձեռնհաս ես.
Ըսի՛՝ «Էլեկթրոն», ա՛լ քան մի՛ ըսեր.
Եթէ տունը մարդ կայ, մէկ բառ բա՛ւ է:

Ի՛հ

Եւ քուն եղայ՝ իմաստութիւնն ինծի բնաւ,
Թէ քունէն ոչ ոքի չծլեցաւ երջանկութեան վարդը՝
Ինչո՞ւ կ'ընես այն բանը որ մահուան զոյգն է՝
Գինի՛ խմէ՛, զի ընդերկա՛ր պիտի քնանաս:

Ի՛հ

Գաղտնիքի քողէն ներս ճամբայ չկայ՝
Հոգիին իսկութեան վրայ ոչ ոք է տեղեակ՝
Հողին ծոցէն զատ կայան չկայ բնաւ՝
Գինի ըմպէ՛, զի այստեղ խօսքի վերջ չկայ:

Ի՛թ

Սուր անձնրէ խորհուրդը պէտք է պահուի,
Եւ գաղտնիքը անմիտներէ պէտք է պահուի՝
Մաքիդ մէջ նկատէ՛ թէ ի՞նչ կ'ընես մարդկային ազգին՝
Զգոյ՛լ պէտք է մնաս բուրբ մարդոցմէ:

ԵՕՄԷՐ ԱՍՅԵԱՄ

Թարգմ. պարսկ.՝
Գ. ՓԱՆՆԱՅ

ՕՅԻԽՍԹ ՔԱՐԻԻՐ

Գ. Մերէն հաճեցաւ մեզ արտօնել Ոչնահախօսի մէջ հը-
րատարակելու՝ հայերէն Թարգմանութիւնը հանգուցեալ
Քարիէրի մասին իր յօդուածին որ լոյս պիտի տեսնէ
Բարձր Ուսումնասիրութեանց վարժարանին հարեգրքին
պատմական եւ բանասիրական բաժնին մէջ: Կը հրատա-
րակենք զայն, պահելով հանդերձ մեր վերապահումները
Քարիէրի գործին ինչ ինչ քայլադաշտութեանց նկատ-
մամբ: Քարիէրի գիտական հմտութիւնը, գիտական մե-
թոտի ընթերցիւնը անուրանալի են, բայց բոտ մեզ
նշոյնքան անուրանալի է խորենացւոյ մասին իր կտա-
րակալ կարիքը, որ երբեմն գինքը մշած է եղբակա-
ցութիւններու օրոնց տոկոսութիւնը տարակուսական է.
այս վերջերս իսկ, փրօֆ. Մար, որ հայ չովէն մը չէ, ալի
Քարիէրի պէս պատմական-քննական մեթոտին նետեալ
գիտուն մը, ուսումնասիրութիւնի մը հրատարակած է
հինգ վեց տարի առաջ գտնուած Մարտաս քաղաքացւոյ
քրոնիկին «Զարուն» քաղաքածքի մասին, որ կը հաս-
տատէ թէ խորենացի իրօք Մարտասի մը գործն ունէր
իր ձեռքը, (մինչդեռ Քարիէր կը պնդէր թէ խորենացի
«Տնարած» է Մարտասը), եւ թէ այն կարգ, որ իրողու-

թիւնները զոր Քարիէր խորենացիին ուղեղէն ստեղ-
ծուած կը նկատէր՝ այդ Մարտասին քրոնիկէն առ-
նուած էին պարզապէս Մեքէ կը կարենք որ պ. Մերէն
քաջարձակապէս «անքննադատելի» չի նկատեր Քարիէրի
գործը, բայց այն երկիրը տն ու աղնիւ յարգանքը զոր
կը զգայ իր վարպետին ու քրտնաշկան բանասիրութեան
ույլազան տեսակետներով իրական ծառայութիւններ
մատուցանող գիտունի մը համար՝ գինքը մզած են, անոր
մահուան առթիւ, գրուած յօդուածի մը մէջ, անոր յատ-
կութիւնները միայն տեսնել ու ներողամտ մտալ թեւ
բութիւններուն:

Օկլեսթ Քարիէր այն փառք խումբին մէջ
չէր, որ 1868ին Բարձր Ուսումնասիրութեանց
վարժարանին (Ecole des Hautes Etudes) պատ-
մութեան եւ բանասիրութեան բաժնին հիմ-
նեցին. բայց երբ 1870-1871ի պատերազմէն
անմիջապէս յետոյ հոն մտաւ, իր տեղը իրօք